

نقش کتابدار بیمارستانی در خود یاری پزشکی^۱

نوشته باربارا وودز کالینز^۲

آن ساسر^۳

ترجمه احمد یوسفی^۴

چکیده: پیش از این به هیچ عنوان اطلاعات پزشکی و بهداشتی در اختیار بیماران یا خانواده آنان قرار نمی‌گرفت. اما در حال حاضر، با توجه به این که پیشگیری‌های بهداشتی و پزشکی مقدم بر درمان و بسیار کم هزینه‌تر از درمان است؛ اطلاعات بهداشتی و پزشکی در دسترس عموم قرار گیرد. علاوه بر این، ابزارها و شبکه‌های اطلاعاتی جون اینترنت، کتابخانه‌های بیمارستانی و پایگاه‌های اطلاعاتی نقش فراوانی در ارتقا سطح آگاهی بیماران و مردم در زمینه اطلاعات پزشکی ایفا می‌کنند. همچنین، گسترش اقداماتی جون انتشار کتاب‌های خودآموز و خودیاری پزشکی و بهداشتی، برگزاری همایش‌ها در این خصوص، اجرای طرح‌ها و برنامه‌های ترویج و آموزش عمومی بهداشت و پزشکی و هشارکت کتابخانه‌های بیمارستانی و عمومی با این طرح‌ها و برنامه‌ها کمک شایانی به اهر گسترش و همگانی شدن خودیاری پزشکی کرده است.

کلیدواژه‌ها: کتابدار بیمارستانی، بیماران خودگردان

بدین علت که نیازی نبود که بیمار چیز بیشتری بداند و فقط باید پرروی نماید) نام داروها را بر روی بطری آن نمی‌نوشتند. درگذشته به کتابداران هشدار می‌دادند

پیشینه

بیماران بستری در بیمارستان و خانواده آنها همواره جوینده اطلاعات بوده‌اند، اما همیشه نتوانسته‌اند اطلاعات پزشکی را با همان عمق و کیفیتی که به سرعت و راحتی برای متخصصان مراقبت‌های بهداشتی دسترس پذیر است، بیابند. زمانی از ترس اینکه بیماران دچار سردرگمی و اشتباه شوند (یا شاید

1. Medical Self-Managing- the Hospital Librarian's Role.

Medical Reference Services Quarterly, Vol.17, No.3

(Fall 1998): 59-70.

2. Barbara Woods Collins

3. Ann B. Sasser.

۴. عضو هیئت علمی مرکز اطلاعات و مدارک علمی جهاد کشاورزی

اطلاعات پزشکی ایجاد کنند:

۱. نظام مراقبت‌های بهداشتی کشور به خوبی پایه گذاری شده است. بیمار آگاه یک موهبت و امتیاز تلقی می‌شود، زیرا هزینه سلامت نگهداشتن مردم کمتر از هزینه درمان بیماری آنان است.
۲. کمیسیون مشترک اعتبارنامه سازمان‌های مراقبت‌های بهداشتی^۷ به بیمارستان‌های نیاز دارد که به بیماران و خانواده آنها آموزش دهد و ارائه اطلاعات بنمایند.
۳. بیشتر خدمات مراقبت‌های بهداشتی از سوی مؤسسات ارائه می‌شود مقرنون به صرفه‌تر است تا اینکه به خانه انتقال یابد. مراقبت‌های بهداشتی در منزل نیازمند فرآیند آموزش عمیق به بیماران و کسانی که از آنها مراقبت می‌کنند، است.
۴. اینترنت، همراه با اطلاعات پزشکی زیادش، در میان افسار مردم گسترش یافته و زبان پزشکی را روش و ساده کرده است.
۵. اخبار پزشکی و بهداشت (که زمانی به متخصصان بهداشت منحصر بود) پیشنهادهای روزانه رسانه‌های همگانی هستند. شبکه کابلی اخبار (سی.ان.ان)^۸ مطالب همان روزنشریه پزشکی^۹ را، قبل از اینکه پزشکان و کتابخانه‌های نسخه متعلق به خودشان را دریافت کنند، به آگاهی استفاده کنندگان می‌رساند.
۶. شیوه‌های "درمان‌های جایگزین" یا پزشکی مکمل "محبوبیت و مقبولیت یافته‌اند و استفاده کنندگان، اطلاعاتی در مورد این درمان‌ها می‌خواهند.
۷. عصر اطلاعات به این دستیابی آزاد به اطلاعات

5. American Medical Association

6. Library and Information Management Division

7. Joint Commission on Accreditation of Healthcare Organization (JCAHO)

8. Cable News Network (CNN)

9. New England Journal of Medicine

که اطلاعات، خدمات و توصیه‌های پزشکی و حقوقی فقط باید توسط پزشکان و حقوق دانان ارائه شود. کتابداران کتابخانه‌های عمومی قادر منابع لازم برای بازیابی اطلاعات دقیق و عمیق پزشکی بودند و از اینکه در جست‌وجوی اطلاعات برای بیماران به عنوان واسطه عمل کنند، ناراضی بودند.

کتابداران پزشکی سال‌ها با مناسب و ضروری بودن دستیابی به کتابخانه برای بیماران و خانواده آنها کشمکش داشته‌اند و هنوز هم درباره مسئولیت و وظيفة خود در برابر این گروه استفاده کننده بحث و مجادله می‌کنند (۶:۲۲۴-۲۲۶؛ ۱۷:۴۶-۵۱؛ ۱۱:۵۲-۵۶). در سال ۱۹۹۱، انجمن پزشکی آمریکا^۵، هنگامی که بخش مدیریت کتابداری و اطلاع‌رسانی^۶ آن به منظور تعیین اینکه چقدر به آموزش بیمار پرداخته شده است تحقیقی بر روی ۴۸۱ کتابخانه مراکز پزشکی و بیمارستانی انجام داد، این مسئله را پذیرفت. حال آنکه، فقط ۱۰ درصد از کتابخانه‌های پاسخ‌گو (۷:۳۰) اظهار نمودند که به بیماران اطلاعات ارائه نمی‌کنند، در برخی از مؤسسات، دستیابی به همه مجموعه محدود نبود و در سایر کتابخانه‌ها، بیماران فقط به مجموعه غیر فنی دستیابی داشتند.

مخالفت برخی از پاسخ‌دهندگان به پرسشنامه‌های تحقیق به دلیل نگرانی آنها از این بود که با مجاز گذاشتن بیماران برای دستیابی به کتابخانه پزشکی ممکن است هنگامی که پزشکان از کتابخانه استفاده می‌کنند بیماران مزاحم آنان شوند، یا اینکه ممکن است دستیابی به اطلاعات پزشکی واقعاً برای بیماران خطرناک باشد (۷:۶۴-۶۶).

امروزه عوامل بسیاری وجود دارد که کتابداران بیمارستان را مجبور می‌کند تا مقررات دستیابی آزادتری برای بیماران و سایر جویندگان غیرحرفه‌ای

آگاهی و حق تصمیم‌گیری درمانی نهایی هستند. سال‌ها پیش، بیشتر بیماران نمی‌خواستند حتی کلمه "سرطان" را بشنوند؛ اما در حال حاضر می‌خواهند بدانند که آیا خطر زیاد سرطان رحم بر مزایای بالقوه [داروی] تاموکسی فن^{۱۲} برای یک زن پیش یائسه و یا مبتلا به سرطان پستان، که در صد بالایی از آنها گیرندگان استروژن مثبت هستند و یا پیشینه فامیلی قوی برای ابتلا به سرطان رحم دارند، می‌چربد^(۱).

دکتر گرگ بروزو^{۱۳} در نشریه اخبار پزشکی امریکا^{۱۴} استفاده کننده مشتاق اطلاعات مراقبت‌های بهداشتی، که در حال ظهور در نظام ارائه مراقبت‌های بهداشتی است، را توصیف می‌نماید. نظرات دکتر بروزو پیش از یک سال پیش نوشته شده است، و تأثیر افراد دارای غنای اطلاعاتی بر کتابخانه‌های مادر از آن زمان تاکنون بسیار افزایش یافته است.

خودگردانان پزشکی با گونه سنتی خود، که از نظر برخی مسائل مهم، بیماران غیرفعال‌تری بودند، متفاوت هستند. بیماران غیرفعال تا زمانی که عالم بیماری‌شان ظاهر نشود، نگران سلامتی خود نیستند و زمانی که عالم بیماری ظاهر شد از پزشک خود انتظار دارند که همه مشکلات را رفع کند. این بیماران غیرفعال به پزشک خود اجازه می‌دهند تا در درمان آنها نقش پدری را بر عهده گیرد و مسئولیت عمده و اصلی برای اتخاذ تصمیم‌های درمانی خود را به پزشک واگذار می‌کنند.

بیماران خودگردان مسئولیت اقدامات پیشگیری از قبیل ورزش، رژیم غذایی، کنترل سلامتی، کنترل فشارهای عصبی و جز آن را خود به عهده می‌گیرند و

نیازمند است! در عصر اطلاعات نوع نوینی از استفاده کننده اطلاعات بهداشتی ظهور کرده است که خواهان دستیابی به منابع اطلاعاتی پزشکی، که زمانی دستیابی به آن منحصر متخصصان پزشکی بود، است. بیشتر کتابخانه‌های عمومی بیان می‌کنند که بیشترین تقاضای اطلاعات در حوزه پزشکی است، و تقریباً نیمی از استفاده کنندگان جاری اینترنت اظهار می‌دارند که از اینترنت برای بازیابی اطلاعات پزشکی و بهداشتی استفاده می‌کنند^(۱۵).

گونه جدیدی از استفاده کننده اطلاعات مراقبت‌های بهداشتی

دکتر تام فرگوسون^(۱۶) این افراد را که نتیجه عصر اطلاعات هستند "دارای غنای اطلاعات پزشکی"^(۱۷) نامید^(۴). آنها فعال، پیش‌گیرانه و دارای غنای اطلاعاتی

بیماران خودگردان مسئولیت

اقدامات پیشگیری از قبیل
ورزش، رژیم غذایی، کنترل
سلامتی، کنترل فشارهای
عصبی و جز آن را خود به
عهده می‌گیرند

10. Tom Ferguson
11. Medical Prosumer
12. Tamoxifen
13. Greg Borzo
14. American Medical News

هستند و می‌خواهند خودشان مراقبت‌های اولیه خود را انجام دهند. این افراد انتظار دارند که پزشکان یا ارائه‌کنندگان مراقبت‌های بهداشتی، همیار باشند نه دیکته کننده دستورها، و همچنین آنها خواهان حق

حاضر، از دستگاه کنترل فشار خون گرفته تا گوش بین وسایل یک بار مصرف مطب پزشکان در داروخانه‌ها موجود است. علاوه بر این، رفته داروهای بیشتری از طریق یک بار تجویز پزشک در دسترس قرار می‌گیرند و سپس به طور آزاد و بدون نسخه به فروش می‌رسند. از آنجا که خدمات مراقبت‌های بهداشتی بیش از پیش به جای مؤسسات در خانه انجام می‌شود، لذا احتمالاً این روند ادامه خواهد یافت. بیماران، به منظور کنترل عفونت و مایع گوش کودکان خود، نحوه انجام کشت ترشح گلو و آزمایش گره‌های لنفی را

بیماران خود گردان برای
از زیابی و انتخاب داروهای بدون
نسخه و تعیین دوز مناسب
تجویز داروهای آموزش می‌بینند.
بیماران هزمن با آموزش
مناسب هی توافند با استقلال و
مسئلیت بیشتر سلاحتی خود
را کنترل نمایند. تجهیزات
خود هراقبتی و خود درهانی،
که بیماران رادر تصمیم گیری
برای انتخاب درهان مناسب
پاری هی تغاید، برای بیماری‌های
آسم، دیابت و سایر بیماری‌های
هزمن موجود است.

ترجمیج می‌دهند گفتگویی در مطب پزشک خود داشته باشند (گفتگویی بین دو شخص همسنگ و هم‌طراز برای تصمیم گیری)، اشخاص خودگردان، به منظور حفظ خود در این محیط همکاری و مشارکت، به اطلاعات سطح بالا (اطلاعات در آن سطحی که در گذشته فقط برای متخصصان بهداشت دسترس پذیر بود) نیاز دارند.

در سال ۱۹۹۷، کتابخانه ملی پزشکی (امریکا)^{۱۵} با دستیاب نمودن پایگاه اطلاعاتی مدلاین^{۱۶} به صورت رایگان از طریق دو نظام اینترنتی - اینترنت مطلوب پزشکی^{۱۷} و پاب‌مد^{۱۸} به این نیازهای اطلاعاتی تحول یافته بهداشتی پاسخ داد (۱۵)، کتابخانه ملی پزشکی (امریکا) با دسترس پذیر نمودن این نظام‌ها از طریق دستیابی به اینترنت برای همه، نیازهای اطلاعاتی مقاضیان غیرحرفه‌ای اطلاعات پزشکی را تأیید نمود و پاسخ داد.

بیماران خودگردان از رونق کار خودیاری

بیماران خود گردان از
رونق کار خودیاری تجهیزات
پزشکی بهره‌هند هی شوند. در
حال حاضر، از دستگاه کنترل
فشار خون گرفته تا گوش بین
و وسایل یک بار مصرف مطب
پزشکان در داروخانه‌ها موجود لست

15. National Library of Medicine

16. MEDLINE

17. Internet Grateful Med

18. PubMed

تجهیزات پزشکی بهره‌مند می‌شوند (۱۸). در حال

خانه ها توزیع می شود، نباید تأثیر آن را بر منابع اطلاعاتی استفاده کننده کتابخانه بیمارستان دست کم گرفت!

دکتر جیمز فریز^{۲۱}، نویسنده یکی از نخستین راهنمایی خودبیار، در مورد تأثیر این توزیع گسترده اطلاعات خودمراقبتی صحبت کرده است (۲۳). تحقیقات ثابت کرده است که فقط با کمک یک کتاب می توانید ۷ تا ۱۰ درصد از مراجعات خود به مطب پزشکان و تا ۱۷ درصد از مراجعات خود را برای رفع مشکلات جزئی بکاهید" (۵۱:۱۹). نتیجه دیگر برنامه های آموزشی خودمراقبتی، کاهش مراجعه به مطب و صرفه جویی در هزینه بوده است (۵۸۰:۲۱)-۵۸۰:۲۱-۳۴۱:۲۲:۲۹۵۶-۲۹۵۲:۲۰:۵۸۸.

علاوه بر کتاب های خودبیار، منابع خودبیار در شبکه های نیز افزایش می یابد. سایت های اطلاع رسانی عمدۀ مانند Intelihealth، Health Gate (وابسته به دانشگاه جانز هاپکینز^{۲۲})، Clinic's Health Oasis، Mayo Clinic's Health Oasis^{۱۹}، Med Access Medicinenet، Mayo Clinic's Health Oasis^{۲۰}، و جز آن اطلاعات

**ارائه دهنده های مراقبت های
بهداشتی به هنوز افزایش
سطح سلامتی هشترین خود در
فرآیند آموزش بیماران، ارائه
اطلاعات بهداشتی و برنامه های
فوری هم وجود مشارکت هی کنند**

می آموزند. توصیهات در منزل انجام می شود؛ بیماران خود گردان برای ارزیابی و انتخاب داروها بدون نسخه و تعیین دوز مناسب تجویز داروها آموزش می بینند. بیماران مُزمِن با آموزش مناسب می توانند با استقلال و مسئولیت بیشتر سلامتی خود را کنترل نمایند. تجهیزات خود مراقبتی و خود درمانی، که بیماران را در تصمیم گیری برای انتخاب درمان مناسب یاری می نماید، برای بیماری های آسم، دیابت و سایر بیماری های مزمِن موجود است. بیماران مزمِن با آموزش کافی و درک کامل از ماهیت بیماری شان ممکن است کمتر به علت مشکلات جزئی به بخش اوژانس مراجعه کنند. از طرف دیگر، کمتر احتمال دارد مراقبت های بالینی را که به منظور جلوگیری از مشکلات جدی، ضروری هستند؛ به تعریق بیندازند. ارائه دهنده های مراقبت های بهداشتی به منظور افزایش سطح سلامتی مشتریان خود در فرآیند آموزش بیماران، ارائه اطلاعات بهداشتی و برنامه های فوری موجود مشارکت می کنند. در درون شرکت های بزرگ، مراکز سلامتی پیش بینی می شود و کارکنان برای شرکت در کلاس های آموزش بهداشت پاداش می گیرند. بیمارستان ها و ارائه دهنده های مراقبت های بهداشتی به منظور کمک به خودمراقبتی، شبکه های اطلاع رسانی پیوسته ایجاد می کنند. در طول برگزاری کارگاه های خودمراقبتی، ممکن است راهنمایی خودمراقبتی بین همه خانواده های یک سازمان حفظ بهداشت^{۲۱} توزیع شود. یکی از این کتاب ها، راهنمای مدبرانه بهداشت^{۲۰} (۱۵:۱۲)، به خوانندگان خود چنین توصیه می کند: "تحقیق خودتان را انجام دهید... به کتابخانه پزشکی بیمارستان خود تلفن کنید و از کتابدار پرسید که آیا می توانند پاسخ سوالات شمارا از منابع مرجع بیابد". چون این کتاب ها توسعه هزاران نفر در

19. Health Maintenance Organization (HMO)

20. Healthwise Handbook

21. James Fries

22. Johns Hopkins University

به وجود آمدن دانش، انتظارات و استعدادهای قوی و نوین در استفاده کنندگان و بیماران خواهد شد. بیشتر متخصصان بهداشت از اینو تحوّل اتی که در پیش است آگاه نیستند”^(۲).

ابزار اطلاعاتی بیماران خودبازار، که رفته‌رفته فراوان‌تر می‌شود، به نظر می‌رسد که فقط برای افزایش میل و رغبت واقعی اشخاص خودگردن پزشکی است. این استفاده کننده به کتابخانه بیمارستان مراجعه می‌کند یا نه! دستیاب نمودن چه نوع اطلاعاتی در کتابخانه ضرورت دارد؟

بدون تردید به منظور حصول اطمینان از اینکه استفاده کنندگان ارتباط بین رفتارها و بیماری را بدانند، باید هر آنچه می‌توانیم، انجام دهیم تا اینکه آنان بتوانند به اطلاعات مربوط به پیشگیری از بیماری دست یابند. علاوه بر این، استفاده کنندگان باید چگونگی کنترل بیماری‌ها را بدانند و همچنین باید اطلاعات زیادی در مورد تصمیم‌گیری پزشکی، شیوه‌های متنوع مراقبت‌های بهداشتی و چگونگی ارزیابی مرتبط بودن، صحت و کیفیت اطلاعات داشته باشند.

احتمالاً بیمار خودگردن بسیار بیشتر از چیزی که به عنوان آموزش بیمار^(۳) متدالو بوده، نیازمند آموزش است. تام فرگوسون و لاول اس. لوین^(۴)، که هر دو از طرفداران خودگردنی پزشکی و بهداشتی هستند، در مورد خود مراقبتی بحث می‌کنند:

”خود مراقبتی فقط توسعه آموزش بهداشت نیست. خود مراقبتی، برنامه‌های آماده برای متخصصان به منظور اجرا بر روی مردم ناآگاه نیست. در حوزه

جاری پزشکی را به بیماران خودگردن ارائه می‌کنند^(۵). شبکه اطلاعاتی جهان بهداشت^(۶) با عنوان فرعی خانه خودمراقبتی^(۷) یک خودمراقبتی مرکزی^(۸) را به بیماران خودگردن ارائه می‌دهد. منابع خودبازار دکتر تام فرگوسون همراه با دیگر اطلاعات و رهنماههای خودگردنی در این شبکه قرار دارند. نمودار گردش کار تصمیم‌گیری، مانند مطالبی که افراد در راهنمایی چاپی خودبازار می‌یابند، در این سایت دسترس پذیر است. این نمودارها کاربران را در اتخاذ تصمیم برای مسائلی که در منزل با آن مواجه می‌شوند، برای مثال زمانی که کودک تب دارد، یاری می‌نماید. والدین با پرروی از درخت یا نمودار تصمیم‌گیری، نه تنها با کشف دلیل می‌فهمند که چرانیازی نیست که کودک را فوراً نزد پزشک ببرند، بلکه همچنین ممکن است به علامتی اشاره شود که نشانه وجود یک بیماری وخیم است و به درمان فوری نیاز دارد.

در همایش ”همکاری‌های اطلاعات شبکه شده بهداشت“^(۹) که در آوریل ۱۹۹۷ در جورج تاون^(۱۰) برگزار شد (۱۶)، تأثیر بالقوه این شبکه‌ها اطلاع‌رسانی بر ارائه مراقبت‌های بهداشتی موضوع اصلی بحث بود. مطلب زیر از کوی^(۱۱)، پزشک و متخصص بهداشت همگانی و مدیر شرکت اطلاعات بهداشت، توزیع کننده نظام‌های یکپارچه پیوسته بهداشت، استثناء است:

”در حین اینکه وارد دهه بعدی می‌شویم، نظام‌های اطلاع‌رسانی شبکه شده بهداشت استفاده کننده، چهراً مراقبت‌های بهداشتی را دیگر گون خواهد ساخت، دقیقاً همان طور که افزایش موالید و انگیزه و اشتیاق اقتصادی، مراقبت کنترل شده از آن را در سال‌های اخیر و ادار به تحول کرده است... فناوری نوین برای تغییر رفتار با حملة اتمی برابری خواهد کرد... به ایجاد انواع تخصص‌های جدید کمک خواهد کرد و باعث

23. Healthworld

24. Home of Self- Managed Care

25. Self- Care Central

26. Partnerships for Networked Health Information

27. Georgetown

28. Coye

29. Lowell S. Levin

مقابل روندی که می‌تواند به تعیین بقای شغلی آنان کمک کند کم توجهی نمایند.

در دانویل ویرجینیا اطلاع‌رسانی بهداشت استفاده کنندگان از طریق مشارکت‌ها به پیش می‌رود.

**به منظور حصول اطمینان از
اینکه استفاده کنندگان ارتباط
بین رفتارها و بیماری را بدانند،
باید هر آنچه می‌توانیم، لنجام
دهیم تا اینکه آنان بتوانند به
اطلاعات مربوط به پیشگیری
از بیماری دست یابند. علاوه
بر این، استفاده کنندگان باید
چگونگی کنترل بیماری‌ها را
بدانند و همچنین باید اطلاعات
زیادی در مورد تصریح گیری
پزشکی، شیوه‌های متنوع
مراقبت‌های بهداشتی و
چگونگی ارزیابی مرتبط
بودن، صحت و کیفیت اطلاعات
دانشته باشند.**

در ۱۹۹۵، مدیر کتابخانه مرکز پزشکی منطقه‌ای دانویل^{۳۰} مدیران بیمارستان را مقاعده ساخت تا پایگاه

مراقبت‌های بهداشتی، در مورد انتقال ابتکار عمل از پزشکان و سایر کارکنان امور بهداشت به خود افراد صحبت می‌کنیم... از دیدگاه خود مراقبتی، بیماری دشمن نیست، بلکه عدم آگاهی وضعف دشمن است (۵).

دکتر فرگوسون در شماره می ۱۹۹۷ مجله بهبود کیفیت^{۳۱} به توصیف برداشت و درک خودیاران از اطلاعات کیفی می‌پردازد. منبع اطلاعاتی ترجیحی و برگزیده آنان به سوالات صریح و شخصی پاسخ می‌دهد. خودیاران کم ارزش ترین شکل اطلاعات را به عنوان "ابزار ساده" (اصطلاح جست وجوگران اجمالی شبکه برای موادی که به جای منابع چابی طراحی شده است) از قبیل جزوه آموزشی بیماران، پیش‌نویس یا متن خلاصه توصیف می‌کنند که توسط متخصصان بهداشت نوشته شده است و بدون تغییر در شبکه جهانی وب^{۳۲} قرار می‌گیرد. آنان این حرکت یک سویه و از بالا به پایین اطلاعات را عاملی می‌دانند که آنها را دریافت کننده غیرفعال مراقبت‌های کنترل شده حرفه‌ای ساخته است (۲۵۱:۳-۲۵۷).

مسائل کتابداران بیمارستانی

کارهای زیادی وجود دارد که کتابداران بیمارستانی می‌توانند به منظور پشتیبانی و کمک به این نیاز اطلاعاتی شدید انجام دهند، کتابداران بیمارستانی که نمی‌خواهند خود را با مسائل درگیر کنند، آنها بی که ارائه احتمالاً بیمار خود گردان بسیار بیشتر از چیزی که به عنوان "آموزش بیمار" متداول بوده، نیازمند آموزش است.

خدمات اطلاعاتی به استفاده کنندگان را وظیفه کتابخانه عمومی می‌دانند و آنها بی که آموزش بیمار را خارج از وظایف شغلی خود می‌دانند، ممکن است در

30. Journal of Quality Improvement

31. World Wide Web

32. Danville Regional Medical Center

کوھپایه‌ای سالم تر^{۳۳} است. این طرح توسط مرکز پژوهشکی منطقه‌ای دانویل آغاز شد و به وسیله پیشقدمان داوطلب جامعه که نشان دهنده علائق و تمایلات تجارت محلی، مذهبی، آموزشی، دولتی و مراقبت‌های بهداشتی هستند، اداره می‌شود. در یک برسی بهداشت جامعه، ۵ حوزه عمده‌ای که بیشترین نیاز را برای توسعه و بهبود نیاز دارند شناسایی شدند. این ۵ حوزه عبارتند از: (۱) دستیابی به مراقبت‌های بهداشتی؛ (۲) شیوه‌های ناسالم زندگی؛ (۳) بارداری در نوجوانی؛ (۴) استفاده نادرست از مواد و (۵) دستیابی به اطلاعات بهداشتی و پژوهشکی و فرصت‌های آموزشی.

به سبب خدمت داوطلبانه در گروه ضربت اطلاع‌رسانی و آموزش، مدیر کتابخانه مرکز پژوهشکی منطقه‌ای دانویل و کتابدار امدادی دانشگاه ویرجینیا نقش رهبری توسعه منابع بهداشت استفاده کننده را در همه جامعه به عهده گرفته است. کتابداران کتابخانه‌های عمومی نیز بخشی از این گروه ضربت هستند، به تحوی که دوباره کاری و منابع تکراری کاهش می‌یابد و طرح‌های همکاری و مشارکت تشویق می‌شود. گرچه همیشه کارکردن طبق خطمسنی اجرایی و اداری آسان نیست، با این وجود برای بیشتر بخش‌ها امکان پذیر شده است. واقعیت کاملاً آشکار این است که کارکردن ما در یک گروه استفاده کننده، اقدامات مشارکتی را معنی دار و هدفمند می‌کند. با ارجاع مناسب از یک کتابخانه به کتابخانه دیگر،

اطلاعاتی مرکزی مرجع بهداشت آنیفوئرنس^{۳۴} را برای کتابخانه عمومی دانویل^{۳۵} خریداری کنند. این تقاضا، افزایش آشکاری در تعداد درخواست‌های اطلاعات بهداشت از بیماران بیمارستان و خانواره آنها و همچنین افراد جامعه را دنبال داشته است. این مشارکت تازمانی که کتابخانه عمومی می‌توانست ساعات دستیابی و استفاده از کتابخانه را بیشتر کند و پشتیبانی سخت افزار و فنی را فراهم آورد مطلوب بود. به تقاضای فراینده برای منابع و وسائل بهداشت استفاده کننده در کتابخانه عمومی نیز اشاره شده بود، ولی تاکنون هزینه پایگاه اطلاعاتی بهداشت استفاده کننده تأمین نشده است.

کتابخانه عمومی بهداشتی کلادمور^{۳۶} دانشگاه ویرجینیا^{۳۷} تاکنون یک کتابدار امدادی^{۳۸} در دانویل منصب کرده است که از طریق هدایه هیئت امنی خیریه بلاعوض استوارت جیمز^{۳۹} حمایت می‌شود. این صندوق برای کمک به مردم منطقه دانویل تأسیس شده است. وظیفه این کتابدار امدادی، فراهم آوری منابع اطلاعاتی کاربر مدار برای مردم محلی و همچنین گسترش خدمات اطلاع‌رسانی به آن دسته از متخصصان بهداشت است که به سازمانی وابستگی ندارند. این امر همکاری و مشارکت بهداشت استفاده کننده را از چندین طریق توسعه داده است. بودجه این صندوق خیریه برای تقویت مرکز مرجع بهداشت^{۴۰} در کتابخانه عمومی دانویل و خرید آن برای کتابخانه عمومی منطقه پنسیلوانیا^{۴۱} استفاده می‌شود، و کتابدار امدادی خدمات مشاوره‌ای بهداشت استفاده کننده را به جامعه ارائه می‌کند.

عامل دیگری که بر نیازهای اطلاعاتی بهداشت در منطقه دانویل تأثیر گذاشته است تأسیس طرح ابتکاری بهبود و گسترش داوطلبانه بهداشت جامعه به نام "مردم

-
- 33. InfoTrac's Health Reference Center
  - 34. Danville Public Library
  - 35. Claude Moore Health Sciences Libraries
  - 36. University of Virginia
  - 37. Outreach Librarian
  - 38. E. Stuart James Grant Charitable Trust
  - 39. Health Reference Center
  - 40. Pennsylvania County Public Library
  - 41. Healthier Piedmont People

کند. این خبرنامه به ویژه مورد پسند اعضای کمیته آموزش مداوم است که به عنوان مشاور و حامی فعالیت می‌کنند.

مرکز بهداشت بهتر^{۴۲} جدیدترین طرح بهداشت دانویل است که اخیراً توسط مرکز پژوهشی منطقه‌ای دانویل در یک مرکز خرید محلی گشایش یافت. این مرکز برای برخی از کلاس‌های آموزشی بیمارستان و بخش‌های بیماران سرپائی جا فراهم می‌کند و دارای یک مرکز منابع اطلاعات بهداشت برای کتابخانه بهداشت استفاده کننده است. مدیر کتابخانه مرکز پژوهشی منطقه‌ای دانویل با کمک کتابدار امدادی این مرکز منابع را اداره خواهد کرد. مرکز مذکور دارای جزو، کتاب، نوار و دیگر پایگاه اطلاعاتی مرکز مرجع بهداشت و امکان دستیابی به اینترنت است. با وجود اینکه کتابخانه‌ها برای بیمارستان خود درآمدزا نیستند، ولی به سبب جایگاه کتابدار این کتابخانه‌ها به عنوان پیشو و در حمایت از بهداشت استفاده کننده، کتابخانه بهداشت استفاده کننده در طرح برونو سازمانی مرکز پژوهشی منطقه‌ای دانویل گنجانده شده است.

کارهای بسیاری وجود دارد که کتابداران بیمارستانی می‌توانند برای کمک به نیاز فزاینده به اطلاع رسانی بهداشت استفاده کننده انجام دهند. احتمالاً برای اغلب مردمی که به دنبال اطلاعات بهداشت استفاده کننده هستند، کتابخانه بیمارستانی اولین نقطه دستیابی است. خواه این استفاده کنندگان به علت اینکه کتابخانه عمومی نامناسب و ناکافی است یا اینکه آنها صرفاً نعمی دانند که کتابخانه عمومی چه چیزی دارد، به کتابخانه بیمارستانی مراجعه کنند یا خیر، بهترین کار این است که برخی از انواع توافقنامه‌های مشارکتی و

احتمال دستیابی شهر وندان به چگونگی اطلاعات مورد نیاز بهداشت را افزایش می‌دهیم. اطلاعات ارائه شده باید در سطحی باشد که آنها در کنند و از نظر عمق باید به نحوی باشد که نیاز آنان را برآورده نماید. با توسعة صفحات منابع بهداشت استفاده کننده بر روی شبکه جهانی وب که به کتابخانه‌های عمومی و جامعه در سطح گسترده‌ای خدمات ارائه می‌دارد، مشارکت بیشتری حاصل شده است (۹). با ارائه این صفحات عنوان مردم کوهپایه‌ای سالم‌تر، با استفاده از وقت و تخصص کتابدار امدادی و ارائه اطلاعات آنها در سایت اینترنت بیمارستان، مشارکت‌ها برای استفاده کنندگان از منابع آشکار می‌شود.

چون بیماران در مراقبت‌های بهداشتی خود فعال‌تر و پیش گیرانه‌تر و در گرددآوری اطلاعات مناسب برای بهداشت خود با تجربه‌تر می‌شوند و همان قدر که مقدار اطلاعات دسترسی‌پذیر بهداشت برای آنها به طور تصاعدی افزایش می‌یابد، پژوهشکان و سایر دست‌اندرکاران امور بهداشتی در می‌یابند که روز‌آمد نگاه داشتن، خودمشکل می‌شود. به منظور رفع این نیاز و مشکل، کتابدار پژوهشکی مرکز پژوهشی منطقه‌ای دانویل و کتابدار امدادی دانویل یک ماهنامه خبری را که حاوی اخبار پژوهشکی است و منبع اطلاعات رانیز ذکر می‌کند، هم در میان پژوهشکان و هم در میان استفاده کنندگان توزیع می‌کنند. این کار نه تنها پژوهشکان را با اخبار رسانه‌های متداول و دستیاب برای عموم مردم آشنا می‌سازد، بلکه اهمیت دنبال نمودن اطلاعات پژوهشکی را با منبع آن به استفاده کننده تذکر می‌دهند؛ این عمل قبل از اینکه استفاده کننده، بخواهد قابل استفاده یا مناسب بودن آن را با پژوهشک مطرح کند، صورت می‌پذیرد. اخبار به زبان غیرفنی ارائه می‌شود، لذا امیدواریم که فرآیند ارتباط پژوهشک بیمار را تشویق

جایگزین، که ممکن است با آن آشنایی نداشته باشند، روزآمد و آگاه شوند. می توانیم واسطه اطلاعاتی کارآمدی در توسعه مشارکت‌های پزشک و بیمار پاشیم.

کاتلین امولر^{۴۳} ساختار مجموعه بهداشت استفاده کننده را در کتابخانه بیمارستان خود تشریح کرده است (۳۶-۳۸:۱۴). وی منابع توسعه مجموعه، فرآیند آموزش مصاحبه مرجع و نتایج یک تحقیق کاربردی را مشخص کرد. او پشتیبانی مدیران خود را در سرمایه‌گذاری مجموعه کتابخانه و ارزش آن را به کادر پزشکی بیمارستان گزارش کرد. همچنین، به سبب قدردانی و تشکری که استفاده کنندگان و بیماران، بیش از حد معمول پزشکان، از وی به عمل می‌آورند، اظهار می‌دارد که رضایت شغلی وی افزایش یافته است.

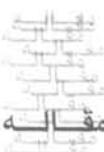
همه ما درباره وضعیت فعلی نظام مراقبت‌های بهداشتی خودمان ناراضی هستیم. بنابراین، یکی از نتایج مثبت این کار این است که ارزش اطلاعات که ما همیشه بر آن آگاه بوده‌ایم، در حال حاضر به عنوان بخش اصلی و اولیه در فرآیند ارائه مراقبت‌های بهداشتی پذیرفته شده است. مطمئن هستیم که کتابخانه‌ها به عنوان بخش بسیار مهم محیطی که در آن بیمار از خود مراقبت می‌کند باقی خواهد ماند، و کتابداران پزشکی یکبار دیگر خود را به منظور پاسخگویی به نیازهای متحول اطلاعاتی بهداشتی در عصر اطلاعات احیا می‌نمایند.

ارجاعات متقابل را با کتابخانه‌های عمومی محلی منعقد کرد.

به منظور ایجاد رهیافت و فهرست کتاب‌ها که نشانگر مجموعه شماست با کتابخانه‌های عمومی و کتابخانه‌های دانشکده‌ای یا دانشگاهی محلی همکاری کنید. برای کمک در رفع نیاز اطلاعاتی بهداشت استفاده کننده از طریق تلفن با یکدیگر مشورت نمایید. به منظور بهینه سازی استفاده از منابع و اینکه منابع در مناسب‌ترین مکان‌ها دسترسی‌پذیر شوند در توسعه مجموعه همکاری نمایید. در آموزش سایر کتابداران در کار با منابع ویژه و ابزار مرجع پزشکی مساعدت کنید. به آنان کمک کنید تا نیازهای ویژه بیمارانی را که در اثر تشخیص بیماری تحت فشار هستند، درک کنند.

از مدیران بیمارستان و کادر پزشکی برای منابع بهداشت استفاده کننده کمک بخواهید. ممکن است با مقاومت‌هایی مواجه شوید اما پشتیبانان بسیاری خواهید یافت که ارزش استفاده کننده آگاه پزشکی را می‌دانند. بیمارستان مصمم است به منظور برآورده کردن نیازهای کمیسیون مشترک اعتبارنامه سازمان‌های مراقبت‌های بهداشتی در برخی از برنامه‌های آموزش بیماران مشارکت کند. کتابخانه بیمارستان می‌تواند منبعی برای این طرح‌ها باشد؛ بدین سبب که طرح‌ها جدای از یکدیگر ایجاد نمی‌شوند، به هم مرتبط بودن اطلاع‌رسانی بهداشت استفاده کننده و ابتکارات آموزش بیماران بسیار مهم است.

همچنین، کتابداران بیمارستانی می‌توانند نقش رهبری را در آموزش استفاده کنندگان برای ارزیابی اطلاعات بهداشت دسترسی‌پذیر برای آنها در اینترنت و اخبار ایفا نمایند. علاوه بر این، می‌توانیم متخصصان بهداشت را برای کنیم تا در مورد درمان‌های جدید و

1. Borzo, G. "Educated Patients: Partners of Pains". *American Medical News*, 1996 [on-line]. Available: <http://www.ama-assn.org/sci-pubs/amnews/net/Logo610.htm>.
2. Coye, M.J. "Public Health Meets the Internet". *Partnerships for Networked Consumer Health Information Conference*, 1997 [on-line]. Available: <http://odphp.osophs.dhhs.gov/confnce/partnr97/transcripts/mollycoye.htm>.
3. Ferguson, T. "Health Online and the Empowered Medical Consumer". *Journal of Quality Improvement*, No.23 (May 1997): 251-257.
4. Idem T. "The Rise of the Medical Prosumer". *Medical Self-Care Journal*, 1997 [On-line]. Available: <http://www.healthy.net/library/journals/self-carearchives/rismedphs.htm>.
5. Ferguson, T.; Levin, L.S. "Power to the Patient". *Conversations with Tom Ferguson*, 1997 [on-line]. Available: <http://www.healthy.net/library/journals/self-carearchives/pwrcpatn.htm>.
6. Fierberg,J.; et.al. "The Hospital Library as a Focus of Patient Education: Implications for Library Service". *Bulletin of the Medical Library Association*, No.71 (April 1983): 224 -226.
7. Hafner, A.W. "A Survey of Patient Access to Hospital and Medical School Libraries". *Bulletin of the Medical Library Association*, No.82 (Jan.1994): 64-66.
8. Healthier Piedmont People. "General Resources, INdexes, Search Engines For Further Consumer Health and Medical Information". 1997 [on-line]. Available: <http://www.med.virginia.edu/~bwc4x/general.htm>.
9. "Healthier Piedmont People Consumer Health Information". 1997 [on-line]. Available: <http://www.med.virginia.edu/~bwc4x/consumr.htm>.
10. *HealthWorld Online*. 1997 [on-line]. Available: "<http://www.healthworld.com>".
11. Humphries, A.W.; Kochi,J.K. "Providing Consumer Health Information Through Institutional Collaboration". *Bulletin of the Medical Library Association*, No.82 (Jan. 1994): 52-56.
12. Kemper, D.W. *Healthwise Handbook: A Self-Care Manual for You*. Boise, Idaho: Healthwise, Inc.,1997.
13. Miller,P.R.; Clemente,P.C. "Survey Highlights".*The 1997 American Internet User Survey*. FIND/SVP. Inc. 1997.
14. Moeller, K.A. "Consumer Health Libraies: A New Diagnosis". *Library Journal*, No.122 (July 1997): 36-38.
15. Natinal Library of Medicine. "Free MEDLINE: PubMed and Internet Grateful Med". 1997 [on-line]. Available: <http://www.nlm.nih.gov/databases/freemedl.html>.
16. *Partnerships for Networked Consumer Health Information Conference*. Georgetown University Conference Center, 1997 [on-line]. Available: <http://odphp.osophs.dhhs.gov/confnce/partnr97/default.htm>.
17. Rocca,A. and Calder, L. "The Role of the Medical School - Based Consumer Health Information Service". *Bulletin of the Medical Library Association*, No.82 (Jan.1994):46-51.
18. Tippit, S. "Home Medical Tests". *Better Homes and Gardens*, No.75 (Jan. 1997): 50-53.
19. Vernarec, E. "The Consumer as Health Care Manager". *Business & Health, Anual* (1997):51.
20. Vickery, D.M; et al. "Effect of a Self-Care Education Program on Office Visits". *JAMA*, No. 250 (Dec. 1983): 2952- 2956.
21. Idem "The Effect of Self- Care Interventions on the Use of Medical Service Within a Medicalre Population". *Medical Care*, No.26 (June 1988): 580-588.
22. Vickery, D.M.; Fries, J.F. "Effect of Self-Care Book". *JAMA*, No.245 (Jan. 23-30, 1981): 341-342.
23. Idem. *Take Care of Yourself*. 6the Ed. Reading, MA: Addison- Wesley, 1996.

تاریخ دریافت: ۷۷/۶/۶